

–Досліджено та встановлено, що до основних характеристик здоров'язбережувального освітнього середовища відносяться:

–усвідомлення всіма суб'єктами навчально-виховного процесу (педагогами, адміністрацією навчального закладу, батьками тощо) цінності здоров'я вихованців;

–здоров'язбережувальними та здоров'яформувальними повинні бути зміст освіти, форми, методи й засоби її реалізації, а також умови, в яких здійснюється освітній процес; позитивне ставлення до освітнього процесу всіх його учасників;

–ефективність педагогічної взаємодії внаслідок емоційного благополуччя її учасників; позитивний вплив освітнього процесу на розвиток фізичного і психічного здоров'я його учасників [2].

Отже, застосування здоров'язбережувальних технологій є важливою складовою освітнього процесу, що сприяє підвищенню результативності навчально-виховного процесу, формуванню у педагогів і батьків ціннісної орієнтації, спрямованої на збереження і зміцнення здоров'я дітей.

#### *Література*

1. Ващенко О. М. *Методика організації здоров'язбережувального освітнього середовища початкової школи / Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Педагогіка. Соціальна робота: зб. наук. праць / гол. ред. І. В. Козубовська. Ужгород: Говерла, 2014. Вип. 32. С. 34–36.*

2. Мешко Г. М. *Формування здоров'язбережувального освітнього середовища як аспект діяльності керівника загальноосвітнього навчального закладу / Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Педагогіка. Соціальна робота / гол. ред. І. В. Козубовська. Ужгород: УНУ, 2017. Вип. 1 (40). С. 157–160.*

3. Рибалко Л. М. *Здоровязбережувальні технології як педагогічна і соціальна проблем / Здоров'язбережувальні технології в освітньому середовищі: колективна монографія; за заг. ред. Л. М. Рибалко. Тернопіль: PRINMAX, 2019. С. 8–29.*

**УДК 796-799**

*Коломієць О. О.*

*Йона Т. В.*

*Національний університет*

*«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»*

## **РОЛЬ ТРЕНЕРА У ФОРМУВАННІ МОТИВАЦІЇ СТУДЕНТІВ ДО ЗАНЯТЬ ФІЗИЧНОЮ КУЛЬТУРОЮ ТА СПОРТОМ**

Майстерність тренера значною мірою визначається особистими якостями, якими він володіє, які додають унікальності в його спілкування з учнями, визначають швидкість, оволодіння різними навичками, умови формування позитивних стосунків у колективі, вміння уникати конфлікту, створення психосоціального клімату, який сприятиме успішному розвитку

у спортсмена мотивації, готовності витримувати екстремальні навантаження, бажання досягти високих результатів. Особливо цікаві психолого-педагогічні особливості особистості тренера та шляхи формування особистісних якостей, що забезпечують успіх спортсмена.

Спочатку розглянемо структуру особистості тренера з точки зору відомої концепції К. К. Платонова, згідно з якою особистість можна поділити на чотири підструктури .

До першої підструктури входять ідейно-моральні якості особистості тренера, що визначають мотиваційну спрямованість тренера до педагогічної діяльності, стійке бажання і бажання зрадити соціальний і професійний досвід студентів у спорті.

У другій підструктурі закріплюються якості тренера, набуті під час професійної діяльності: вміння організовувати навчання та студентські перерви; професійно-ділові якості; звички та традиції, визнані дитячими спортивними командами. Тому до професійних якостей тренерів можна віднести: розуміння конкретних видів спорту та володіння конкретними спортивними навичками, якість викладання, організаторські здібності, настрої до роботи, вимоги, суворість, принциповість, цілеспрямованість [1].

Третя підструктура виділяє психологічні характеристики особистості такі як: ерудованість, розум, пам'ять, мислення, емпатія, воля, емоції. У емоційно-вольових, включають: врівноваженість (витривалість, самоконтроль), терпіння, рішучість, життєрадісність (веселі, почуття гумору).

Такий підхід може дати уявлення про загальні та специфічні риси особистості тренерів. Щоб визначити, чи відповідає тренер вимогам навчальної діяльності, необхідно визначити певні риси особистості, які відповідають цим вимогам. Але це має бути не просто набір атрибутів, а їх структура, яка показує провідні якості тренера.

У процесі виховання юних спортсменів тренери виявляють комплекс психологічних якостей і особливостей, які залежать від засвоєння прийнятих суспільством моральних принципів і норм поведінки, індивідуальних проявів цих якостей і особливостей; сприяють вихованню правильного психологічного впливу (з урахуванням особистісних і психосоціальних особливостей), зовнішніх факторів формування особистості та виховного процесу. Вони розробляють модель, основними складовими якої є моральні якості й особливості, притаманні способу життя, характеру.

Організаційна діяльність тренера є умовою практичної реалізації його проєктів, методичних планів, більш цілеспрямованого та реалістичного оформлення власне навчально-функціональних завдань. Вирішення практичних завдань навчання може призвести до змін особистості та спортивної майстерності юних спортсменів [2]. Функціональні завдання

пов'язані з масштабною роботою зі створення засобів з педагогічним впливом, цілісних систем пересування, житла.

Часто недосвідчені або досвідчені, але необізнані тренери з теорії навчання замінюють один тип завдань на інший. Однак не завжди «заходи» організовуються та проводяться ефективно та призводять до позитивних результатів і навпаки, непривабливі заходи можуть призвести до позитивних змін у характері учнів, згуртованості дитячих колективів, формування рухових навичок у молоді.

У спортивній групі існують два вигляди взаємовідносин: «спортсмен-спортсмен» і «тренер-спортсмен» (перший-горизонтальний, другий-вертикальний). Кожен із цих видів поділяється на формальні та неформальні.

Формальні відносини в системах «Спортсмен-спортсмен» і «Спортсмен-тренер» заздалегідь запрограмовані та обмежені вимогами діяльності, залежно від їхніх завдань.

Відносини в неформальній сфері виникають і розвиваються спонтанно, тому їх складніше передбачити. Ці взаємовідносини засновані на нерегульованих симпатіях і антипатіях, уподобаннях, спільних інтересах і хобі.

З усіх відносин, які розвиваються під час спортивної діяльності, найбільший вплив на результативність і прогрес спортсмена мають його стосунки з тренером. Вони можуть мати різне значення та різні причини.

Взаємовідносини між спортсменом і тренером багато в чому визначаються ставленням тренера до себе, спортсмена, а також ставленням спортсмена до тренера і самого себе.

Рівень, якість і характеристика цих відносин мають прямий і опосередкований вплив на взаємодію тренер-спортсмен і, отже, на ефективність їх діяльності і, на спортивні результати. У свою чергу, на характер цих відносин суттєво впливає психологічний профіль тренера та його поведінка.

Найбільш сприятливою установкою спортсмена на сприйняття тренера є такою, коли він бачить в тренерові партнера, готового до ефективної співпраці в спортивній діяльності і до взаєморозуміння повсякденного життя. Особистість тренера, його поведінка, відношення до спортсмена і їх спільної діяльності сприяють не тільки спортивному вдосконаленню учня, але формуванню і розвитку його особистості.

В. Л. Маріщук та Л. К. Серова зазначають, що тренер і спортсмен спочатку пов'язані між собою приналежністю, в якій тренер-керівник наділяється виконавчими повноваженнями, а спортсмен повинен виконувати його накази та вказівки. Тому першим критерієм високого рівня взаємовідносин тренер-спортсмен є повне виконання спортсменом вказівок тренера.

Якщо між тренером і спортсменом існує повага та взаємна довіра, спортсмен не боїться не погоджуватися з тренером і брати відповідальність за нові рішення в умовах, що змінюються. Виходячи з цього, другим критерієм оцінки комунікативних стосунків є наявність у спортсмена творчого компонента у виконанні діяльності, спрямованої на тренера.

Якщо тренер для спортсмена є взірцем для наслідування, великим авторитетом, його приваблює його людяність, то спортсмен обов'язково буде прагнути до всебічного спілкування з ним. Це бажання спілкуватися з тренером є одним з основних показників гарних стосунків між тренером і спортсменом.

#### *Література*

1. Вознюк Т. В. *Основи теорії та методики спортивного тренування*. Вінниця: ФОП Корзун Д. Ю., 2017. 240 с.

2. Демінський О. Ц. *Оптимізація навчально-тренувального процесу: навч.-метод. посіб.* Херсон: Айлант, 2017. 296 с.

3. Воробйов М. І., Круцевич Т. Ю. *Практика в системі фізкультурної освіти. К.: Олім-ка література, 2006. 190 с.*

**УДК 796-799**

*Жалій Р.В., к.пед.н.*

*Громов О., студент групи 101-мФС*

*Смирнов А., студент групи 101-мФС*

*Національний університет*

*«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»*

## **МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЮЧОГО СТОРИТЕЛІНГУ ДЛЯ БАКАЛАВРІВ ГУМАНІТАРНОГО ПРОФІЛЮ.**

Інноваційні технології в освітньому процесі вищої школи ми розглядаємо як нововведення, спрямовані на підвищення рівня пізнавальної діяльності студентів, підвищення інтересу сучасної молоді до навчальних занять із фізичного виховання, позанавчальної секційної діяльності тощо. Перешкоди щодо формування готовності майбутніх фахівців із комп'ютерної інженерії до застосування здоров'язбережувальних інноваційних технологій у професійній діяльності характеризуються несформованим ціннісним ставленням до свого здоров'я та здоров'я інших людей; відсутністю стійкої мотивації до оволодіння спеціальною валеологічною компетентністю засвоєння норм і правил збереження здоров'я; обмеженим запасом знань про здоров'я та способи його збереження, несформованістю умінь і навичок збереження здоров'я, пасивністю при використанні здоров'язбережувальних знань, несформованістю індивідуальнопсихологічних та фізичних якостей, важливих для майбутнього фахівця, неусвідомленням їх значення під час професійної діяльності; нездатністю до самоосвіти і самовдосконалення);